

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	2	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester

1046

HUMAN RIGHTS AND DUTIES (In all Mediums)

Paper : Human Rights : International Dimensions

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note : (i) Attempt **five** questions in all.

(ii) Question No. 1 is compulsory, attempt **four** questions selecting at least **one** from each Unit.

(iii) All the questions carry equal marks.

1. Attempt any **nine** of the following in 25 to 30 words each :

- (a) Give two major functions of General Assembly.
- (b) State six official languages of UN.
- (c) What do you understand by optional protocols ?
- (d) What does UDHR stand for ?
- (e) What is the full form of UNESCO ?
- (f) Give two major objectives for setting up of UNESCO.
- (g) State two social objectives of UN.
- (h) Which year was UDHR adopted ?
- (i) Give two major functions of General Assembly of UN.
- (j) When did Human Rights Council come in to existence ?
- (k) Give two major functions of WHO.
- (l) Give two reasons for second world war. 2×9=18

UNIT-I

2. Discuss the composition, functions and failure of League of Nations.

18

3. Discuss the six branches of UN along with their primary functions. 18

UNIT-II

4. Discuss the nature, scope and importance of Universal Declaration of Human Rights, 1948. 18
5. Discuss the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) adopted by UN in 1966. 18

UNIT-III

6. Discuss the composition and functions of the General Assembly of UN. 18
7. What do you mean by ECOSOC ? Discuss its composition, functions and role in Human Rights. 18

UNIT-IV

8. Discuss the composition, functions and role of UNESCO. 18
9. Discuss the composition, functions and role of ILO. 18

(हिन्दी माध्यम)

Note : (i) Attempt **five** questions in all.

(ii) Question No. 1 is compulsory, attempt **four** questions selecting at least **one** from each Unit.

(iii) All the questions carry equal marks.

1. कोई नौ प्रश्न करो। हरेक प्रश्न का उत्तर 25-30 शब्दों में दो :
- (a) महासभा के दो मुख्य कार्यों का उल्लेख करो।
 - (b) यू. एन. की छः सरकारी भाषाओं का वर्णन करो।
 - (c) आपका वैकल्पिक नयाचारों से क्या अभिप्राय है ?
 - (d) UDHR का पूर्ण रूप क्या है ?
 - (e) UNESCO का पूर्ण रूप क्या है ?
 - (f) UNESCO को स्थापित करने के लिए दो मुख्य उद्देश्यों का उल्लेख करो।

- (g) यू. एन. के दो सामाजिक उद्देश्यों का वर्णन करो।
- (h) UDHR को किस वर्ष में अपनाया गया था ?
- (i) यू. एन. महासभा के दो मुख्य कार्यों का उल्लेख करो।
- (j) मानव अधिकार परिषद कब बनी ?
- (k) WHO के दो मुख्य कार्य लिखो।
- (l) दूसरे विश्व युद्ध के दो कारण लिखो।

2×9=18

यूनिट-I

2. राष्ट्र संघ की रचना, कार्यों और असफलताओं पर चर्चा करो। 18
3. यू. एन. की छः शाखाओं और उनके प्राथमिक कार्यों पर चर्चा करो। 18

यूनिट-II

4. मानव अधिकारों की व्यापक घोषणा, 1948 के स्वरूप, क्षेत्र और महत्व पर चर्चा करो। 18
5. यू. एन. द्वारा 1966 में अपनाये सिविल और राजनीतिक अधिकारों पर अंतर्राष्ट्रीय प्रसंविदा (ICCPR) पर चर्चा करो। 18

यूनिट-III

6. यू. एन. महासभा की रचना और कार्यों पर चर्चा करो। 18
7. आपका ECOSOC से क्या अभिप्राय है ? इसकी रचना, कार्यों और मानव अधिकारों में इसकी भूमिका पर चर्चा करो। 18

यूनिट-IV

8. UNESCO की रचना, कार्यों और भूमिका पर चर्चा करो। 18
9. ILO की रचना, कार्यों और भूमिका पर चर्चा करो। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

Note : (i) Attempt five questions in all.

(ii) Question No. 1 is compulsory, attempt four questions selecting at least one from each Unit.

(iii) All the questions carry equal marks.

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :
 - (a) ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
 - (b) ਯੂ. ਐਨ. ਦੀਆਂ ਛੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

- (c) ਤੁਸੀਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ?
- (d) UDHR ਦਾ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ ?
- (e) UNESCO ਦਾ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ ?
- (f) UNESCO ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
- (g) ਯੂ. ਐਨ. ਦੇ ਦੋ ਸਮਾਜਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- (h) UDHR ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ?
- (i) ਯੂ. ਐਨ. ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
- (j) ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਕਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ?
- (k) WHO ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।
- (l) ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਰਾਸ਼ਟਰ-ਸੰਘ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 3. ਯੂ. ਐਨ. ਦੀਆਂ ਛੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਘੋਸ਼ਣਾ, 1948 ਦੇ ਸਰੂਪ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 5. ਯੂ. ਐਨ. ਵਲੋਂ 1966 ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸੰਵਿਦਾ (ICCPR) ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

- 6. ਯੂ. ਐਨ. ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 7. ਤੁਸੀਂ ECOSOC ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- 8. UNESCO ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 9. ILO ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18